

Gekheid op een stokje

Groep 3-4, Boetseren

'Alle gekheid op een stokje', ken je die uitdrukking. Heb je wel eens zo'n stokje gezien? 'Zo'n stokje bestaat niet', zul je denken, het is maar 'bij wijze van spreken'. Niet helemaal, vroeger aan het hof van de koning had de nar zo'n stokje. Dat zag er grappig uit. Het mocht allerlei rare dingen zeggen over de koning. Hoe zou een 'zotstok' eruit zien? De kinderen maken met klei een 'gek' borstbeeldje op een stokje.

Je hebt nodig

- fijne chamotteklei
- stukje rondhout ca. 25 cm (diameter ca. 8mm)
- diverse stokjes (satéstokje, wasknijper, ijsstokje)
- acryl- of plakkaatverf (optioneel)
- fijne Lyonsekwest (ca. nr. 3)
- dopje water

Organisatie

- Het is voor kinderen van deze leeftijd belangrijk dat de klei soepel is.
- Ieder krijgt een stuk klei ter grootte van een flinke mandarijn.
- Het is leuk om de stokjes na afloop in een leeg flesje of een potje met zand te zetten.

De uitdaging

Kun jij ... met klei een gek kopje op een stokje maken met een muts en een kraag en dat op verschillende manieren versieren door te stempelen met stokjes.

Laat maar zien

Betekenis

... dat je met klei 'alle gekheid op een stokje' kunt krijgen.

Vorm

... dat je een kopje kunt maken door holle en bolle vormpjes te gebruiken.

... dat je siervomen kunt maken door de ritmische herhaling van kleine vormpjes.

Materie

... dat je kunt werken met chamotteklei.

Beschouwing

... dat je in de beeldjes uit Syrië de opbouw van de gezichten met haar en sieraden kunt benoemen.

Werkwijze

... dat je vanuit een bolletje een 'klokhuisvorm' kunt kneden.

... dat je vormpjes apart kunt toevoegen en vastzetten door summier gebruik van water en het inkerven van de klei.

... dat je in de klei kunt stempelen met verschillende stokjes en viltstiften(dopjes).

Onderzoek

... dat je kunt zoeken naar grappig gezichtsuitdrukkingen, kledingvormen en manieren van versieren.

laat maar zien

groep

3-4, Boetseren

tijdsduur

40 minuten

dimensie

3D, Boetseren

niveau

gemiddeld

materiaal/techniek

Boetseren, Klei

beeldaspect

Compositie, Decoratie, Ruimte, Plastisch volume, Boetseren

museum

Boetseren

vakgebied

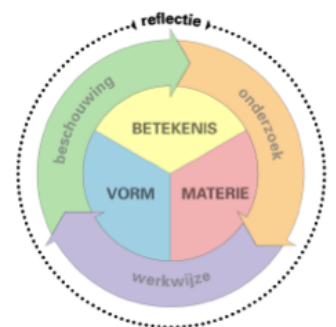
Geschiedenis, Mens en samenleving, Boetseren

onderwerp

nar, Piet, het hof, middeleeuwen, koning, Sinterklaas

woordenschat

de (hof)nar, de gekheid, het hof

Les - procesfase handleiding

Introductie

- 'Alle gekheid op een stokje!' Wie weet wat dat betekent?
- Ik ga je vertellen waar die uitdrukking vandaan komt.
- Voeger had je aan het hof van de koning een 'nar'. Toon kijkvoorbeeld 1: kijk, zo zag de nar of hofnar er uit. Grappige gekleurde kleding, vaak met bellen. Hij was er om de koning en zijn hofhouding te vermaken met liedjes, dansjes en grappen.
- Maar die grappen gingen ook wel eens over de koning zelf. En omdat de koning dat natuurlijk niet zo leuk vond, was de nar bang dat de koning hem zou straffen. De nar bedacht daarom iet slims, namelijk een 'zotstok'. In zijn mouw droeg hij een stokje met een grappig kopje erop. Kijk, daar zie je de stok in zijn mouw.
- Toon Kijkvoorbeeld 2: Als de nar die koningsmop ging vertellen, haalde hij de stok uit zijn mouw en liet het kopje op de stok de mop vertellen (buispreken?)
- Toon Kijkvoorbeeld 3: De koning kon de nar niets verwijten. Die kon zich rustig suf lachten om de grap van die 'Gekheid op een stokje'!

Informatie

- Gekke kopjes zijn altijd leuk. Dat vonden ze duizenden jaren geleden ook al. Kijk maar eens goed naar deze kopjes die ze hebben opgegraven in Syrië.
- Toon Kijkvoorbeelden 4: Wat valt je op als je ze zo ziet? (Grote ogen, wel een neus maar meestal geen mond, mochten ze misschien niet praten?)
- Kun je aan de vormen zien hoe ze gemaakt zijn? (Toon kijkvoorbeelden 5). Sporen van indrukken en stempelen in klei. Zie je de vormen in de hoed of haren?
- Toon Kijkvoorbeelden 6: Kijk eens goed, wat valt je hier op? (Het linker beeldje heeft een soort kapsel, gestempeld met een soort streepjes. Het rechter heeft ook een kapsel, maar ook een mooie kraag of halsketting).
- Het leuke van een kopje van klei is natuurlijk dat je het allerlei grappige gezichtsuitdrukkingen kunt geven. Maar je kunt het ook prachtig versieren.

Instructie

- Kijk maar eens naar deze stappen hoe je dat kunt doen. Je begint met een stuk klei en een stokje.
- Kneed het eerst goed door en maak er een bolletje van.
- Maak het dan langwerpig. Duw de klei aan de boven- en onderkant met duim en wijsvinger samen, zodat de vorm van een klokhuis ontstaat.
- Dat is belangrijk, want dan heb je in het midden klei voor de kop, boven voor de hoed of het haar en onder voor de kraag of de halsketting.
- Met je duim en je vijsvinger kun je dan in het middelste bolletje twee kuiltjes duwen en er een neusje uittrekken.
- Als je de onderkant van de neus weer plat maakt kun je daar met een stokje een mond in maken.
- Nu kun je met de uitdrukking gaan spelen. Je kunt meteen al ogen gaan stempelen met een buisje of viltstift-dop. Maar je kunt natuurlijk ook eerst echte ogen maken.
- Dat is even een precies werkje. Je rolt wat bolletjes, neemt een kwast en smeert wat water op het bolletje en in de oogholte.
- Dan kras (kerf) je met een stokje één kant van het bolletje en de oogholte een beetje in.
- Het modderpapje dat is ontstaan is je lijm. Druk ze flink tegen elkaar, dan zit het goed vast. Je kunt er vervolgens pupillen in prikken, of oogharen in stempelen.
- Zo kun je ook de oren maken.
- De vorm van de mond kun je ook variëren.
- Probeer op een stukje klei uit welk spoor de stokjes achter laten en hoe je haren of een versiering kunt stempelen.
- En als je klaar bent kun je jouw 'Gekheid op een stokje' op het stokje steken.

Uitvoering/begeleiden

- Verdeel de klei en laat ze eerst even lekker kneden.
- Laat ze er een klein bolletje afhalen voor de toevoegingen (ogen en oren).
- Doe de eerste stappen gezamenlijk: bolletje langwerpig maken en boven en onderzijde indrukken tot soort klokhuis.
- Dan het 'kopje' met één hand steunen en met de duim en wijsvinger van de andere hand de oogkassen en neus laten vormen. Doe dat goed voor en help waar nodig.
- Van daar af beginnen de mogelijkheden om echt afwijkende vormen te maken. Stuur daar duidelijk op aan.
- Begeleid het aanbrengen van ogen en oren. Laat ze daarbij heel spaarzaam zijn met water, anders glibbert het kopje voortdurend uit de handen.
- Laat ze speels zoeken naar variaties in uitdrukking en versiering in de resterende klei (zie variaties).
- Het is belangrijk dat het kopje aan alle kanten vorm krijgt. Een eerste stap daarin is het aanbrengen van oren, daarna het haar of de hoed.
- Als ze klaar zijn kunnen ze het op een stokje steken. Het is goed om dat te begeleiden want dat moet met beleid gebeuren: eerst een dun stokje, en dan steeds dikker, waardoor het kopje niet onder de druk vervormt.
- Ze kunnen dan in de flesjes of zandpotjes worden gestoken.

Nabeschuiving - Toelichting

- De kinderen gaan in de kring zitten en showen eerst als een nar hun Gekheid op een stokje,

waarbij iedereen even bewonderend naar elkaars product kijkt. Daarna worden ze in flessen of potjes in het midden van de kring geplaatst.

Nabeschouwing

- Prachtig hè, al die grappige kopjes. Kun je aanwijzen wie van de kopjes er familie van elkaar zijn (op elkaar lijken).
- Welke zijn echt bijzonder en waardoor komt dat?
- Welk kopje heeft echt een bijzondere uitdrukking?
- Waar zie je een speciale hoed of apart kapsel?
- En waar is de kraag versierd of hangt er een halsketting om de hals?
- Ben je tevreden over je eigen Gekheid? Wat zou je de volgende keer anders doen?

En verder...

Kinderen vinden het leuk om ze ook te beschilderen. Als dat niet nauwkeurig gebeurt gaat dat ten koste van de vorm. Je hebt daarvoor een fijne Lyonse kwast nodig. Acrylverf schildert dan het fijnste op droge klei.

Webadres